

Takvâ ve Nefis Mücadelesi

Eûzubillahimineşşeytânirracîm

Bismillâhirrahmânirrahîm.

*el-Hamdülillahi rabbilâlemin ve'l-âki-
betü li'l-müttekîn. Vessalâtü vesselâmü alâ
seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ec-
maîn.*

*İ'lemû eyyühe'l-ihvân enne efdale'l-
kitâbi kitâbullah ve enne efdale'l-hedyi
hedyü muhammedin sallallahu aleyhi ve sel-
lem ve şerra'l-umûri muhdesâtühâ ve külle
muhdesin bid'ah ve külle bid'atin dalâleh ve
külle dalâletin fi'n-nâri. Ve bi's-senedi'l-mut-
tasılı ile'n-nebiyyi sallallahu aleyhi ve sellem.
ennehû kâl;*

«عَلَيْكَ بِتَقْوَى اللَّهِ، فَإِنَّهَا جِمَاعُ كُلِّ خَيْرٍ، وَعَلَيْكَ بِالْجِهَادِ
فَإِنَّهُ رَهْبَانِيَّةُ الْمُسْلِمِينَ، وَعَلَيْكَ بِذِكْرِ اللَّهِ وَتِلَاوَةِ كِتَابِ
اللَّهِ، فَإِنَّهُ نُورٌ لَكَ فِي الْأَرْضِ، وَذِكْرٌ لَكَ فِي السَّمَاءِ، وَأَخْزِنُ
لِسَانَكَ إِلَّا مِنْ خَيْرٍ، فَإِنَّ بِذَلِكَ تَغْلِبُ الشَّيْطَانَ. ع خط عق
صف بر طح غ قش خز عن أبي سعيد.»

*Aleyke bi-takvâllâhi fe-innehâ cimâ'u
külli hayrin ve aleyke bi'l-cihâdi fe-innehu*

*rehbâniyyetü'l-müslimîne ve aleyke bi-zikrillâhi ve tilâveti kitâbillâhi fe-innehu nûrun leke fi'l-ardi ve zikrûn leke fi's-semâi ve ahzin lisâneke illâ min hayrin fe-inne bi-zâlike tağlibu's-şeytâne.*¹

Aleyke bi-takvâllâhi fe-innehâ cimâ'u külli hayrin... buyuruyor. Takvâ ibadetlerin hem başı, hem kökü, hem esasıdır. Takvâ olmayınca hiçbir şey bir şeye benzemez, yani tatsız tuzsuz bir şeydir. Namaz kılar insan, oruç tutar, ibadât ü taatler yapar, hayr u hasenâtlar yapar ama takvâsı yok. Bu takvâ olmayınca hani tuzsuz yağsız yenmez bir yemek [gibidir].

a. Takvânın üç kısmı var

Takvânın üç kısmı var; bir kısmı küfürden kurtulmak için kelime-i şهادeti getirmek. *Lâ ilâhe illallah Muhammedün resûlullah* diyerekten daire-i İslâm'dan içeriye girmek birinci şart, birincisi bu.

Müslüman için de [takvâ] günahlardan, günahı mucip her şeyden son derece sakınmak. Günahtan ve günahı mucip olan neler

¹ Ebû Ya'lâ, *Müsned*, II, 283, r. 1000; Hatîb, *Târîhu Bağdâd*, VIII, 396, r. 3882.

varsa, günah kitaplarını okumalı, günah nelerdir onları öğrenmeli, ki büyük vazifedir. Ufak büyük 70 tane kadar, 120 tane kadar sayarlar, bunları bellemek her müslümana vazifedir.

Binâenaleyh günahlardan korkmadıkça takvâ sahibi olmaz, korkacak ve kaçacak, yani işlemeyecek günahı. Günahı işlemekten kaçınmadıkça takvâyâ sahip olamaz. Takvâ sahibi olmak için günahlardan kurtulmak lazım.

Birinci günah namaz kılmamaktır, en birinci günah namaz kılmamaktır, namaz kılmayan insan takvâ sahibi olamaz. Evvela namaz kılacak, sonra kıldığı namazın abdestinde, taharetinde, itikatında doğru olacak, fakat bunlar ayrı mesele.

Bir takvâ daha vardır ki ince takvâ, insanın kendisini gafletten kurtarması, gaflete düşmemesi, gaflet sahibi olmaması. Daima huzurda, âgahlık, Cenâb-ı Hakk'ın divanındaymış gibi kendi mütenebbi bir şekilde hukûk-u insaniye, ahlâkiye, hukuk-u ilâhiye hepsine râic. Cenâb-ı Hakk'ın haklarına, beşerin hakkına, hayvanların hakkına, bütün mahlukatın haklarına riayet etmek suretiyle takvâda gafleti bırakmak.

Gafleti bırakmak kolay bir şey değildir. Günahlardan kaçmak kolaydır, gafleti terk etmek zordur. Gafleti terk etmek için kendisini insan muhakkak bir kenara çekmesi, beşerin cemiyetin içerisinde ayrılması, kendisini riyazete çekmesi şarttır. Bu riyazete kendisini çekmedikçe gafletten kendini kurtaramaz.

“Çünkü bu takvâyâ mülazemet ettiğiniz takdirde.” *Cimâ’u külli hayrin.* “Bütün hayırları toplamış olursunuz.”

Bütün hayırlar, ne kadar hayır varsa hepsi bu takvânın içinde demektir. Takvâyâ sahip oldun mu hepsine sahipsin, takvâyâ sahip olamadın mı bir şeye sahip değilsin o zaman.

Onun için;

﴿وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا

يَحْتَسِبُ﴾

*Ve men yettekillâhe yec'al lehû mah-racen ve yerzukhü min haysü lâ yahtesib.*²

“O zaman Allahu Teâlâ sana ummadığın yerden rızıklar da verir, rızık için sıkıntı da çekmezsin.”

² 65/Talak, 2.

Niçin?

Allahu Teâlâ esbâbını halk eder. Seni kuşu beslediği gibi beslemez ama esbâbını halkeder, kolaylıkla rızkını kazanırsın.

Binâenaleyh takvâyı insan kendinin en büyük vazifesi saymalı, takvâyı ele geçirmelidir.

Takvâyı ele geçirdik, [ondan sonra] ikinci vazife;

Ve aleyke bi'l-cihâdi. “Cihada da devam et ama.”

Cihat dövüşmek, mücahede, daima muharebelere gitmek. O eski zamandanmış tabi, muharebeler sık sık oluyormuş, herkes muharebeye gidiyormuş. Muharebeye gitmek için teşvik.

Şimdi ise muharebeye filan yok, işte 40 yılda bir. Ama daima muharebeye hazır olmak, o da cihad.

Şimdi bak 450 bin belki daha fazla bir asker besliyoruz.

Niye besliyoruz bu kadar askeri?

Bunu beslemekte bir şey var tabi. Çünkü düşman geldiği vakitte biz toplanıp edinceye kadar olur biter iş. Olur biter iş,

onun için askeri hazır bulunduruyor ki böyle bir şey olursa hemen karşılasın. Binâenaleyh insan cihada hazır olacak.

O düşman cihadı ayrı bir iş, asıl cihad nefsi ile mücahede, nefsinin arzularına tâbi olmamak.

Ne dedi mirac gecesinde Azrail *aleyhis-selam*?

“Yâ Resûlallah, tehlikeler nelerdir?” diye sordu.

Soruşundan murat, bize tehlikeleri öğretmek.

Şuhun mutâ’. “Sıkı bir cimrilik.” buyurdu.

Hayr u hasenâta gitmiyor, verse de devede kulak, ehemmiyeti yok, cimrilik.

İkincisi, nefs-i hevâsına uymak.

Nefsim ne istiyor, canım ne istiyor onu yapıyorum. Bu nefsinin, canının istediğini yapmak, nefs-i hevâyâ uymak oluyor ki, bu da tehlikeye götürür insanı. Çünkü insan hem iktisatla memur; iktisat edeceksin, yarınki tehlike günü için hazır olacaksın.

Bugün eline geçene yer, eline geçeni har vurur harman savurursan tehlike gününde ne yapacaksın?

Onun için hem iktisada alış, hem çoluğu çocuğunu da iktisada alıştır aynı zamanda da hazır ol. Hazır ol, daima hazır ol!

Cihat denilen şey, mesela şu karşındaki düşmanla dövüşmek kolaydır, görüyoruz herifi atarız tüfenki ona, saklanırsız o atarken de. İşte durdurma imkanları olur. Fakat nefsin ne kendisini görüyoruz, ne şeytanın kendisini görüyoruz, ne hedefimiz var. Bundan dolayı onun belası çok daha büyük, göremediğimiz bir düşman. Göremediğimiz düşmanla uğraşmak, gördüğümüz düşmanla uğraşmaktan daha zor tabi.

Binâenaleyh nefisle mücadele, mücahede daha zor olur. Onun için nefisle mücahedenin yolu kitab-ı ilahîyeye bakacaksınız, Allah *celle ve alâ* neleri dediye yapacaksınız, yapma dediklerini yapmayacaksınız. Resûlullah neleri yap dediye yapacaksınız, yapma dediklerini yapmayacaksınız, ancak bu suretle nefsin elinden yakayı kurtarabilirsiniz. Yoksa Allah ne dedi, Peygamber ne dedi, onlara ehemmiyet

vermiyorsan o zaman nefsin elinden yakayı kurtaramazsın.

Binâenaleyh cihada sen her zaman hazır ol, nefsinle mücahede et, nefsine eman verme yani. Hiçbir an nefsine eman verme! Binâenaleyh cihat denilen şey düşmanla dövüş, işte 50 sene geçmiş mesela yunanlarla dövüşeli. Elli seneden beri birşey yok memlekette elhamdülillah rahatız. Bir daha ne kadar zaman böyle rahat edeceğiz [bilmiyoruz], fakat nefisle mücadelede nefis her an. Eğer riyazet yapsan da, şunu da yapsan, hani pusuya gizlenen aslan gibi ölmez nefis çünkü. Düşmanı öldürürsün kolay, silahı attım mıydı vurdun muydu ölür, bombayı attım mıydı ölür fakat nefis ölmez. Sen ölmedikçe nefsin ölmesine imkân yok, nefis daima hayattadır sıkıyı görünce pusar yalnız. Sıkıyı görünce pusar ama fırsat gözetlerler, fırsatı buldu mu tepene biner. Onun için nefisle mücadele ve mücahede daha zor. Onun için daima işte bu Peygamber efendimizin tavsiyelerine riayet edeceğiz.

b. Cihat nedir?

Cihat nedir?

Fe-innehû rahbâniyyetü'l-müslimîne.

Bütün müslümanların ruhbanlıkları.”

Ruhbanlar yani rahipler, eski zamanda papazlar böyle dağlara çekilirlermiş, cemaatten ayrılırlarmış, işte orada kendilerine göre ibadetleriyle meşgul olurlarmış. Bunlara eski zamanın [insanları] ruhban diyorlar, hâlâ da vardır belki. Manastırlar vardır böyle boş yerlerde oralarda bunlar toplanırlar, orada kendi ibadetleriyle meşgul olurlar, halkın işine karışmazlar. Müslümanlıkta bu yok.

Resûlü Ekrem diyor ki; “Müslümanlıkta böyle papazların yaptığı gibi yapmak yok, müslümanların ruhbanlığı cihattır.”

Daima cihada; nefsinle, düşmanla daima cihada hazır olacak.

Bu da kâfi değil!

Ve aleyke bi-zikrillâhi. “Aynı zamanda da Allahu Teâlâ'nın zikrine devam edecek.”

Nedir Allahu Teâlâ'nın zikri?

Allah.., *lâ ilâhe illallah..*, hû, hay, kayyum... 99 esmâ var ya, hangisi ile olursa olsun, onların birisiyle Allahu Teâlâ'yı zikrediyorsun.

Lâ ilâhe illallah, lâ ilâhe illallah...

Hiç olmazsa her müslümana günde 100 kere *lâ ilâhe illallah* demeyi Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* hazretleri tavsiye buyuyor. Onun tavsiyesi. En aşağı 100 kere *lâ ilâhe illallah* sabahleyin de, 100 kere de akşam üzeri de. Çünkü *ğudüvven* ve *aşiyâyâ* emirleri sabah ve akşama kadar. *Bükraten* ve *esîlâ*, sabah ve akşam, ikindiden evvel ikindiden sonra, sabah namazından evvel ve sonra ibadetlere teşvik vardır böyle. Çünkü efdal zamanlardır, melekler o zamanlarda değişirler, nöbet alırlar.

Her gün bizim üzerimizde iki sınıf melek var, bir sınıf melek geceden vazife alırlar ikindiden sonra vazife alır, tâ sabah namazına kadar bunlar bizim hareketlerimizi tespit eder, iyiliklerimizi de kötülüklerimizi de yazar dururlar. Sabah namazından sonra gündüzcü meleklerle devrederler. Gündüzcü melek de tâ ikindi zamanına kadar vazifeleri bizi kontrol etmek, bizi kontrol etmek daima nasıl hareketimiz hemen kopya yaparlar. İstinsah diyoruz.

مَا نَنْسَخُ مِنْ آيَةٍ

*Mâ nensah min âyetin.*³

İstinsah, kopya edip onu buraya almak, bir nevi fotoğraf. Yani bizim her harekâtımızı böyle kopya ederler alırlar saklarlar.

Nasıl?

İşte şu teyplerin alıp sakladığı gibi.

Binâenaleyh, *ve aleyke bi-zikrillâhi.*

Sen Allahu Teâlâ'nın zikrine devam et ki, ci-hattaki muvaffakiyetin [de daim olsun.] Ci-hatta düşmana atacak bir şey lazım; top, mermi, gülle, bomba, neyse... bir atacak lazım.

E düşmana burada, göremediğin o düşmana ne atacaksın?

Göremediğin o düşmana top para etmez, bomba para etmez, güllelerin hiçbirisi para etmez, istediğin kadar yağmur gibi kurşun yağdır para etmez. Çünkü o başka bir şey, vücutlu bir şey değil, vücudu yok onun. Binâenaleyh ona atacağımız mermi Allahu Teâlâ'nın zikridir. Zikirle ne kadar meşgul isek

³ 2/Bakara, 106.

o bizden o kadar korkar. Çünkü kuvvetli devletten nasıl kuvvetsizler korkuyorsa, kuvvetli devletlerden kuvvetsiz olan korkar. Binâenaleyh şeytan olsun nefis olsun, o da Allahu Teâlâ'nın zikriyle kuvvetlenmiş iman sahiplerinden korkar.

Ve aleyke bi-zikrillâhi, Peygamber salallahu aleyhi ve sellem'in emridir. Bu emir Allahu Teâlâ'nın emrinden alınmıştır ki Allahu Teâlâ'nın emir vesilesiyle;

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا﴾

*Yâ eyyühellezîne âmenû'zkürüllâhe zikran kesîren.*⁴

O emrediyor, Cenâb-ı Peygamber de ayrıca emrediyor. Zikrullahı devam edin, ayrılmayın zikrullahtan.

Derviş mi olalım?

Hayır hayır, Allah bize derviş olalım demiyor, Allah'ın zikrini bırakmayın diyor.

Sen bunun adına dervişliği neden sokuyorsun?

Dervişlik filan değil bu.

⁴ 33/Ahzab

Allahu Teâlâ'nın zikrine devam et, müslüman değil misin?

Kur'an'ı okumak, Allah demek müslümanın vazifesi. Bunun dervişlikle alakası yok, yanlış anlamamalı.

Ve aleyke bi-zikrillâhi. Çünkü düşmana atacağınız merminin en kuvvetlisi zikrullahtır. O yoksa yandın, o varsa yaşadın.

Bu da kafi gelmedi;

Ve tilâveti kitâbillâhi. “Zikrullah ile beraber Allahu Teâlâ'nın kitabı olan Kur'ân'ı Azîmüşşân'ı da tilavet, okumak.”

Ben okumasını bilmiyorum.

*Kulhüvallah'*ı bilmiyor musun, *Elham'*ı bilmiyor musun, *Kul eûzüleri* bilmiyor musun, *Ayete'l-kürsî'*yi bilmiyor musun?

Herhalde bunları çocukluk devirlerinde öğrenmişizdir. Bu öğrendiklerimizi tekrarlamak suretiyle, onlar da Kur'an'dandır. Kur'an'ın hepsini okuyabilirsen ne mutlu! Ama okuyamadığın takdirde bildiğin sûreleri tekrar etmek suretiyle bu fazilete de nail olursun.

Bazı bizim koca karılarımız vardır gelirler;

Biz Kur'an'ı hatmettik hocaefendi.

Nasıl yaptınız yahu?

“İşte her satırına bir *Kulhüvallah* okuduk.” diyor.

Açıyor yaprağı, her satıra bir *Kulhüvallah* okuyor. Demek ki her sayfada 15 satır var, 15 *Kulhüvallah* okuyor; 600 sayfada 9000 tane *Kulhüvallah* okumuş oluyor.

Binâenaleyh, *ve tilâveti kitâbillâhi*. Allahu Teâlâ'nın kitabını okumaktan ârî kalmamak lazım. Bunun için kitab-ı ilahîyi bellemek lazım.

Bellemeyen insan nasıl okusun yahu?

E biz *Kulhüvallah* ile işi idare ederiz.

Kafi değil ama. Onu cahil köylü derse, eh belki mazurdur deriz, fakat bu memlekette, münevver bir memlekette, her şeyin bol olduğu, mevcut olduğu bir memlekette Kur'an'ı bellememek, en büyük hata ve kusurdur. Demek ki alakan yok senin Allah ile.

Niçin öğrenmiyorsun bunu?

Fransızcaı biliyorsun, İngilizceyi biliyorsun, Almancayı biliyorsun, daha birçok diller biliyorsun, birçok kitapları da okumuşsun bunları biliyorsun da, kitâb-ı ilahîyen ki senin

dininin başlıca esasıdır. Sonra kitabullah dediğın Allahu Teâlâ'nın kitabıdır yani. Bir Fransız bir eser yazar, birisi başka bir eser yazar; okursun onu, bir kere okursun, bir daha okursun anlarsın bırakırsın kitabı, “Ben bu kitabı biliyorum.” dersin. Fakat Kur'an öyle bir kitaptır ki doğduğumuz günden beri her gün *El-ham'*ı okuyoruz, 40 rekâta 40 defa okuyoruz yine ne bıılır, ne tükenir, ne tadına da doyulur.

Okur musun günde 40 defa bir kitabı?

Var mı öyle bir kitap günde 40 defa okunur?

Yok. Ama kitabullah gelince, vallah seve seve okuruz, bayıla bayıla okuruz, gündüz de okuruz, gece de okuruz, her zaman... Bu mucize-i ilahîdir işte!

Niçin?

Fe-innehû nûrun leke. “Bu kitabullah sana bir nur, nurdur.”

Nur istemez misin sen?

Nur demek, ışık demektir.

Şimdi ışık olmasa gece vakti kim kimi görür?

Karanlık odanın içerisine girsek toplansak ne sen beni görürsün ne ben seni görürüm, he hiçbirimiz birbirimizi göremeyiz.

Niçin?

Işık yok.

Binâenaleyh gönüllerin de parlaması, açılması o ışığa bağlı. Hani gönül gözü diyoruz ya, gönül gözü o nur olmayınca göremez. Bu ışık olmayınca bu göz nasıl görmüyorsa, gönülde de nur olmayınca o da göremez.

Binâenaleyh;

Kitâbillâhi fe-innehû nûrun leke. “O sana nurdur.”

Nerede?

Fi'l-ardi. “Yeryüzünde senin için nurdur.”

Binâenaleyh bu önünde senin için ışığın olduktan sonra gece gündüz bir boyuna giderisin, ışığın var çünkü.

Ve zikrûn leke fi's-semâi. “Aynı zamanda da semada da seni anarlar.”

Semadaki melekler seni anarlar; “Filan yerdeki insan ne güzel insan! Allahu Teâlâ'nın zikriyle meşgul, kitabı ile meşgul, Kur'an'ı ile

meşgul.” diye seni anarlar, birbirlerine seni zikreder dururlar.

Bu da kâfi değil. Mesela şimdi takvâ sahibi olduk, cihad ediyoruz, zikrullah yapıyoruz, Kur’an da okuyoruz, kâfi değil.

Ve ahzin lisâneke. “Dilini de tutacaksın.”

Dilini tutmadıkça muvaffak olamazsın. Çünkü silahı atarken bir çok şart var; ucundakine, ortasındakine bakacaksın, tam hedefi bulursan, tetiği çekersen isabet eder, yok bunlara bakmadan böyle körü körüne atarsan bir şeye benzemez. Binâenaleyh dilini tutmadıkça da olmuyor.

Niçin?

Boş sözlerden, boş laflardan dili tutacaksın. Bu, bu kimsenin içinde nurun kaynadığına işarettir. Dilini bir adam tutabiliyor mu, demek ki onun içerisinde bir nur var, o adamda bir izan var, kendisinin huzûr-u ilahîde olduğunu biliyor.

Şimdi bizim burada bir büyüğümüz gelse, faraza reisicumhur buraya gelse hep-

miz susarız; bakalım ne olacak diye ben de susarım, siz de susarsınız, o kalkar konuşur, boynumuzu bükerek dinleriz burada.

Niçin?

Büyüğümüz geldi.

Ya büyüklerin büyüğü Allah *celle ve alâ* diyor ki ben sizinleyim. Ben sizinleyim, size sizden daha yakınım diyor,

﴿وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ﴾

*Ve nahnu akrebu ileyhi min habli'l-verîd.*⁵

Verîd bu. “Bu şah damarından sana daha yakınım.” diyor Allah. Bu yakınlık, Allahu Teâlâ'nın kul arasında mesafe yok yani. Seninle benim aramda yine bir mesafe var ama Allah kuluna o kadar yakın ki, “Şah damarından daha yakınım.” diyor.

Binâenaleyh sen daima Allahu Teâlâ'nın huzurunda olduğunu unutma, unutsan O seni unutmuyor, O'nun huzurundasın.

Binâenaleyh nasıl konuşacaksın fazla lafı, nasıl konuşursun boş lafları?

⁵ 50/Kaf, 16.

Demek ne kadar gaflet içerisinde olduğunu sözünden anlar insanın.

Onun için rahmetli bizim hocamız derdi ki, “Adamı, daha ağzını açarken anlarız ne mal olduğunu.” derdi. “Yahu nasıl anlar acaba adamın ne mal olduğu?” diye aklımız ermezdi.

Demek ki insanın ağzından boş laflar çıkıyorsa bu boş adam, boş adam. Eğer konuşurken hayra delalet eden sözler konuşuyorsa ne mutlu ona! Onun için *illâ min hayrin* diyor. Bir süre sükut etse. Öyle put gibi duracak değiliz ya, taş gibi değil de;

“Ancak hayır varsa söyleyeceğimiz sözde, ne mutlu sana! Hayrını söyle.”

Bu hayrı söylerken de sert söyleme ha! Sert konuşma ha! Sertlik iyi değil. Sertin zararı, “Keskin sirke küpüne zarar.” derler. Sertlik kendine zarardır.

Ne olacak zarar olursa?

Alemin düşer, merteben düşer, haktan gafil olursun!

Tatlı konuş, güzel konuş, şeker gibi ol.

Fe-inne bi-zâlike tağlibu’ş-şeytâne.

“İşte bu zaman sen şeytana galebe çalarsın.”

Göremiyordun ya, göremediğimiz bu şeytana galebe takvâ, cihat, zikrullah ve kitâbullahı tilavet, bir de dili muhafaza. Kötü söz çıkarma, fena söz çıkarma, yalan söz çıkarma, yalan şahitlik yapma, hep iyi şeyler konuş ki ancak bu suretle sen şeytanına galip olabilirsin dedi iki cihanın serveri Resûlü Ekrem *sallallahu aleyhi ve sellem*.

O gün miraca çıktı, şimdi önümüzdeki bir hafta sonra da beraatımız verilecek elimize. Bu beraatın hazırlığı, bu beraatın eline hazırlığı için bunlara riayet şart. Bunları, bu dersi insan ne kadar çok tekrar etse hatta bunu ezberlese de olur.

«عَلَيْكَ بِتَقْوَى اللَّهِ، فَإِنَّهَا جَمَاعٌ كُلِّ خَيْرٍ، وَعَلَيْكَ بِالْجِهَادِ
فَإِنَّهُ رَهْبَانِيَّةُ الْمُسْلِمِينَ، وَعَلَيْكَ بِذِكْرِ اللَّهِ وَتِلَاوَةِ كِتَابِ
اللَّهِ، فَإِنَّهُ نُورٌ لَكَ فِي الْأَرْضِ، وَذِكْرٌ لَكَ فِي السَّمَاءِ، وَأَخْزِنُ
لِسَانَكَ إِلَّا مِنْ خَيْرٍ، فَإِنَّ بِذَلِكَ تَغْلِبُ الشَّيْطَانَ. ع خط عق
صف بر طح غ قش خز عن أبي سعيد.»

Aleyke bi-takvâllâhi fe-innehâ cimâ'u külli hayrin ve aleyke bi'l-cihâdi fe-innehu rehbanîyyetü'l-müslimîne ve aleyke bi-zikrillâhi ve tilâveti kitâbillâhi fe-innehu nûrun

leke fi'l-ardi ve zikrün leke fi's-semâi ve ahzin lisâneke illâ min hayrin fe-inne bi-zâlike tağlibu'ş-şeytâne.

Ravileri, Ebû Yâlâ, Hatîb, Ukeylî, İbn Adûlberr, Tahâvî, Kuşeyrî, İbn Huzeym Ebû Saîd *radıyallahu teâlâ anh'ten.*

Allah cümlemizi affetsin, tevfikatı samadaniyesine mazhar etsin.

Bu mübarek aylara kimler kavuşamadı, geçen seneden kimler vardı da burada bugün yok. Gelecek senenin bu gününe de kimler kavuşacak onu da Allah bilir. Binâenaleyh hepimiz muvakkat bir hayata sahibiz. Bu muvakkat hayatı böyle boşu boşuna ifna etmek delilikten başka bir şey değildir.

İnsan elinde kıymetli bir cevher olursa, o cevheri elinden attığı vakitte ona ne dersiniz?

Delidir, şu cevheri zayi ediyor.

E biz acaba hayattan daha büyük bir cevher var mıdır?

En büyük cevher, insandaki hayattır, her bir nefes bir hayattır. Her bir nefes olan hayatımızı boşa ziyan edip de böyle zevk sefa yerlerinde onu mahvetmek, ibadetsiz taatsiz

geçirmek kadar delilik olmaz. En büyük delilik odur.

Şimdi Cenâb-ı Peygamber yine [buyuruyor.] Bu kitabın özelliği, [alfabetik olarak] Efendimizin söylediği mübarek sözleri toplamıştır.

c. Evlenirken kız almaya dikkat edin, gayret edin

Ayın harflerinin ikincisinde;

«عَلَيْكُمْ بِالْأَبْكَارِ، فَإِنَّهُنَّ أَعْدَابُ أَفْوَاهَا، وَأَنْتَقُ أَرْحَامًا،
وَأَرْضَى بِالْيَسِيرِ. هـ ط ب ح ل ق ع ن سَاعِدَةٌ عَنِ أَبِيهِ عَنِ

جَدِّهِ.»

*Aleyküm bi'l-ebkâri fe-innehünne a'zebü efvâhen ve enteku erhâmen ve erdâ bi'l-yesîri.*⁶

Aleyküm bi'l-ebkâri. “Evlenirken kız almaya dikkat edin, gayret edin.” *Fe-innehünne a'zebü efvâhen ve enteku erhâmen ve*

⁶ İbn Mâce, "Nikâh", 7, r. 1861; Abdürrezzak, *Musannef*, VI, 159, r. 10341; İbn Ebî Şeybe, *Musannef*, IV, 52, r. 17694; Beyhakî, *es-Sünenü'l-kübrâ*, VII, 130, r. 13473; Taberânî, *el-Mu'cemül-kebîr*, XVII, 140, r. 350; Deylemî, *el-Firdevs*, III, 21, r. 4037; Begavî, *Şerhu's-sünne*, IX, 15, r. 2246; Heysemî, *Mecme'u'z-zevâid*, IV, 259, r. 7345; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, XVI, 294, r. 44548; Ebû Nuaym, *Tıbbu'n-nebevî*, II, 471, r. 448; İbnü'l-Cevzî, *el-İlel (Vâhiye)*, II, 128, r. 1017; İbn Ebî Âsım, *el-âhâd ve'l-mesâni*, IV, 5, r. 1947; İbn Kânî, *Mu'cemü's-sahâbe*, II, 288, r. 820; Temmâm, *Fevâid*, I, 279, r. 696.

erdâ bi'l-yesîri. “Bu kız almaktaki maksat bu başka koca görmediği için senin getirdiğine razı olur, rahmi de temizdir, onun çoluğu çocuğu da iyi olur, ağzı da düzgündür.”

Bunun için öyle kötü şeylerde onlarda pek vukua gelmez, yani dullara benzemez. Dullar, dullar da icabında [iyidirler.] Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*'in ilk hatunu dul idi. Hazreti Hatice validemiz dul idi ama o Cenâb-ı Peygamberdir. Sünnet-i seniyyede bu da vardır, bunu da yapmak âlâdır ama ekseriyette kızlara şey yapmak daha âlâ olduğunu beyan buyurmuşlar burada.

Şimdi yine bakınız, Cenâb-ı Peygamber yine [buyuruyor];

«عَلَيْكُمْ بِالْقُرْآنِ، فَاتَّخِذُوهُ إِمَامًا وَقَائِدًا، فَإِنَّهُ كَلَامُ رَبِّ
الْعَالَمِينَ الَّذِي هُوَ مِنْهُ، وَإِلَيْهِ يَعُودُ. ابْنُ مَرْدُويَةَ عَنْ عَلِيٍّ.»

*Aleyküm bi'l-Kur'âni fe'ttehezûhu imâmen ve kâiden fe-innehu kelâmu rabbi'l-âlemîne'llezî hüve minhü ve ileyhi yeûdu.*⁷

⁷ Deylemî, *el-Firdevs*, III, 16, r. 4023; Ali el-Muttakî, *Ken-zu'l-ummâl*, II, 290, r. 4029; Nebhânî, *Fethu'l-kebîr*, II, 227, r. 7821.

Aleyküm hepimize hitap. *Aleyküm!* Es-selamu aleyküm diyoruz ya, selam sizin üzerinize olsun.

Şimdikin de;

Aleyküm bi'l-Kur'âni. “Ey Ümmet-i Muhammed! Ne kadar varsa. Siz Kur'an okumaya mülâzemet edin, devam edin.”

Kur'an okuyunuz, öğreniniz. Okumak için öğrenmek lazım, öğrenin, öğrendikten sonra da bırakmayın onu. “Ben öğrendim, hafız oldum.” diye kenara çekilme! Her gün onu yine okuyacaksınız. Haddine göre günde bir sayfa, bir cüz, iki cüz. Mesela bir hafızın *lâ ekal* [en az günde] beş cüz okumasını şart koymuşlar. Bir hafız her gün beş cüz okuyarak altı günde bir hatim yapacak. Bunu yapmazsa, hafız Kur'an'ın hakkına hürmet etmemiş, riayet etmemiş sayılır. E bize göre de bir cüz, yarım cüz, iki cüz okuyabiliriz. Sabahta okuruz, akşamda yatmadan evvel okuruz. *Yasin*'i, *Tebâreke*'yi, *Amme*'yi, mesela *Sûre-i Fethi* de her gün okumak lazım. *Yasin*'i sabahleyin bırakma, öğlede *Sûre-i Fethi* sakın bırakma;

d. Kur'an'ı kendinize imam edinin

﴿إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُّبِينًا﴾

*Innâ fetahnâ leke fethan mübînen.*⁸

İkinci de *Amme*'yi bırakma, akşamda *Tebareke*'yi, *İzâ Vaka'a*'yı bırakma. Bunlar insanların mezara girdikten sonra ışıklarıdır. Ona göre hazırlanın.

Şimdi Cenâb-ı Peygamber diyor ki;

Aleyküm bi'l-Kur'âni. “Kur'ân-ı Azîmüşşân okumaya devam edin.”

Aleyküm, “devam edin” demek.

Fe'ttehezûhü imâmen. “Aynı zamanda da Kur'an'ı kendinize imam edin.”

“Kur'an'ı kendinize imam edinin” ne demek?

Kur'an'ın gösterdiği yolda gidin demek.

İmam ne diyor?

Allahuekber diyor, hepimiz Allahuekber diyoruz, Allahuekber deyip eğiliyor hepimiz eğiliyoruz.

Niçin?

İmam eğildi biz de eğiliyoruz.

⁸ 48/Fetih, 1.

Binâenaleyh Kur'an ne diyorsa, imam ne diyorsa nasıl yapıyorsan, Kur'an da ne diyorsa onu yapmak imam [edinmektir onu.] Kur'an senin imamın, onun dediğine uymak lazımdır.

Ve kâiden. “Önünde senin çekicin o.”

Seni çeken, götüren Kur'an'ındır. Ona dikkat et ki;

Fe-innehû kelâmu rabbi'l-âlemîne.

“Çünkü Kur'an Rabbü'l-âlemîn'in kelamı.”

Daha bunun ötesi yok yani, bunun ötesi yok! Kur'an Kelamullah, Rabbü'l-âlemîn Allahu Teâlâ'nın sözü, yani kelamı. Söz demek ona hatadır da, Kelâmu Rabbi'l-âlemîn. O'nun bize konuştuğu, verdiği sözler;

Ellezî hüve minhü. “Kur'an ondan bize gelmiştir.” *Ve ileyhi yeûdu.* “Ve yine ona gider.”

Allah cümlemizi affetsin.

Kur'an hakkında çok hadisler var, çok hadisler var. Şimdi hepsini sıralamak hatırı-mıza gelmez.

Binâenaleyh bize düşen Kur'ân'ı Azîmüşşân'ın emirlerine imtisal, yasakların-

dan içtinap. Saadet ve selamet bunun altındadır, yoksa lafın, adın selamet, kaç para eder, Kur'an'a uymadıktan sonra lafların kıymeti yok.

Hazreti Ali Efendimiz'den rivayet olunmuş.

«عَلَيْكُمْ بِالْبَيَاضِ مِنَ الثِّيَابِ، فَلْيَلْبَسْهَا أَحْيَاؤُكُمْ، وَكَفِّنُوا فِيهَا مَوْتَاكُمْ، فَإِنَّهَا مِنْ خَيْرِ ثِيَابِكُمْ. حَمْن طَب ك ق ض عَنْ سَمْرَةَ.»

*Aleyküm bi'l-beyâdi mine's-siyâbi felyelbeshâ ehyâüküm ve keffinû fihâ mevtâküm fe-innehâ min hayri siyâbiküm.*⁹

Ben de bugün mahsus giydim beyazı.

Aleyküm bi'l-beyâdi. “Siz beyaz elbiseler giyinin.”

Filvâki Arabistan için, sıcak memlekette beyaz güneşi pek geçirmez, siyah pek

⁹ Tirmizî, "Edeb", 46, r. 2810; Nesâî, "Zînet", 98, r. 5323; Ahmed b. Hanbel, V, 12, r. 20140; Hâkim, *el-Müstedrek*, IV, 205, r. 7377; Abdürrezzak, *Musannef*, III, 428, r. 6198; İbn Ebî Şeybe, *Musannef*, II, 468, r. 11124; İbnü'l-Cârûd, *el-Müntekâ*, I, 138, r. 523; Beyhakî, *Ma'rifetü's-sünen ve'l-âsâr*, V, 241, r. 7386; Beyhakî, *Şuabu'l-îmân*, VIII, 332, r. 5906; Beyhakî, *es-Sünenül-kübrâ*, III, 565, r. 6691; Taberânî, *el-Mu'cemül-kebîr*, VII, 234, r. 6976; Makdisî, *el-Muhtâre*, X, 201, r. 206; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, XV, 301, r. 41110; Ebû Nuaym, *Târîhu İsfahân*, I, 365; Ebû Nuaym, *Hilyetül-evliyâ*, IV, 378; İbn Ebî Âsım, *el-âhâd ve'l-mesâni*, III, 30, r. 1314; Rûyânî, *Müsned*, II, 44, r. 795; Nebhânî, *Fethu'l-kebîr*, II, 224, r. 7793.

geçirir. Kabe'nin içerisinde o kara taşlar var, kara taşların üzerine bastın mı adamı cayır cayır yakıyor, siyah. Beyaz taşlar yakmıyor, beyaz güneşi o kadar almıyor fakat karalar çok çekiyor güneşi ve fazla kızıyor ve geç soğuyor. Beyaz taşlar çabuk soğuyor, siyah taşlar güneş kaybolmuş fakat hâlâ o sıcaklığını muhafaza ediyor.

Şimdi binâenaleyh Cenâb-ı Peygamber;
Aleyküm bi'l-beyâdi mine's-siyâbi.
“Siz esvablardan beyaz esvabları ihtiyar edin.”
Fel-yelbeshâ ehyâüküm. “Sizin dirileriniz, hayatta olanlarınız bu beyaz evsafı giysin.” *Ve keffinû fîhâ mevtâküm.* “Ölülerinize de beyaz evsafıyla kefenleyin.”

Onun için elhamdülillah ölülere onu hiç ihmal eden yok, hep beyaz kefen sararız ölülere ama diriler bunu bazı yaz gününde hiç olmazsa bu beyaz elbiseye ihtimam yapmamız lazım. Beyaz şalvarını, pantolonunu beyazdan yaparsa daha iyi olur. Fakat onların da muhafazası zor. Şimdi bu otomobillere binilirken de otomobillerin kapılarında filan yağlar bulaş-veriyor, beyaz çok çabuk kirleniyor. Siyah-

larda o kadar belli olmaz ama onlar tabi benzinler var, şu yıkayıcılar var, yine yıkayınca kadar temizliği kolay.

Fe-innehâ. “Bu beyaz.” *Min hayri siyâbiküm.* “Sizin evsaplarınızın en hayırlısıdır.” buyurulmuş.

Gömleklerimizde tabi beyaz oluyor ama diğerlerinin de böyle olması lazım.

Ravileri Ahmed b. Hanbel, Neseî, Taberânî, Hâkim, Beyhakî, Ziyâ el-Makdisî hazretleri Semüra *radiyallahu anh*'ten rivayet etmiştir.

Yine buyuruluyor ki;

«عَلَيْكُمْ بِالصِّدْقِ، فَإِنَّهُ بَابٌ مِنْ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ، وَإِيَّاكُمْ
وَالْكَذِبَ، فَإِنَّهُ بَابٌ مِنْ أَبْوَابِ النَّارِ. خَطَّ وَابْنُ التَّجَّارِ عَنْ
أَبِي بَكْرٍ.»

*Aleyküm bi's-sıdkı fe-innehû bâbun min ebvâbi'l-cenneti ve iyyâküm ve'l-kezibe fe-innehû bâbun min ebvâbi'n-nâri.*¹⁰

¹⁰ Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, III, 346, r. 6862; Hatîb, *Târîhu Bağdâd*, XII, 364, r. 5715; Nebhânî, *Fethu'l-kebîr*, II, 226, r. 7814.

Aleyküm bi's-sıdkı. “Siz doğruluğa devam edin, doğruluğa mülazemet ediniz, doğruluktan ayrılmayınız, sözünüz daima doğru olsun.” *Fe-innehû bâbun min ebvâbi'l-cenneti.* “Çünkü doğruluk sizin cennet kapılarınızdan bir kapıdır.” diyor.

Bâb kapı; *min ebvabi'l-cenneh.* “Cennet kapılarından bir kapıdır doğruluk.”

Doğru konuşursan, doğruluğu kendine hedef edersen, doğru yaşarsan bu cennet kapısından içeri kolayca girersin. Ama doğruluğu insan hedef etmeli. Yalnız sözün doğruluğuyla değil bütün hareketi dosdoğru olmalı insanın. İçin ne ise dışında öyle olmalı dosdoğru.

Lillâhi'l-Fâtiha.

Mehmed Zahid KOTKU

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü